

ZÁKON
č. 218/2000 Sb.
ze dne 27. června 2000
o rozpočtových pravidlech a o změně
některých souvisejících zákonů
(rozpočtová pravidla)

Ve znění:

zák. č. 493/2000 Sb., zák. č. 141/2001 Sb., zák. č. 187/2001 Sb., zák. č. 450/2001 Sb., zák. č. 320/2001 Sb., zák. č. 202/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 479/2003 Sb., zák. č. 479/2003 Sb. (část), zák. č. 186/2004 Sb., zák. č. 257/2004 Sb., zák. č. 482/2004 Sb., zák. č. 436/2004 Sb., zák. č. 1/2005 Sb., zák. č. 127/2005 Sb., zák. č. 377/2005 Sb., zák. č. 361/2005 Sb., zák. č. 546/2005 Sb., zák. č. 130/2006 Sb., zák. č. 230/2006 Sb., zák. č. 138/2006 Sb., 140/2006 Sb., zák. č. 112/2006 Sb., zák. č. 174/2007 Sb., zák. č. 270/2007 Sb., zák. č. 26/2008 Sb., zák. č. 109/2009 Sb., zák. č. 154/2009 Sb., zák. č. 214/2009 Sb., zák. č. 417/2009 Sb., zák. č. 421/2009 Sb., zák. č. 214/2007 Sb., zák. č. 306/2008 Sb., zák. č. 139/2010 Sb., zák. č. 199/2010 Sb., zák. č. 227/2009 Sb., zák. č. 281/2009 Sb., zák. č. 427/2010 Sb., zák. č. 30/2011 Sb., zák. č. 73/2011 Sb., zák. č. 465/2011 Sb., zák. č. 366/2011 Sb., zák. č. 370/2011 Sb., zák. č. 171/2012 Sb., zák. č. 428/2011 Sb., zák. č. 456/2011 Sb., zák. č. 457/2011 Sb., zák. č. 407/2012 Sb., zák. č. 501/2012 Sb., zák. č. 303/2013 Sb., zák. č. 344/2013 Sb., zák. č. 250/2014 Sb., zák. č. 25/2015 Sb., zák. č. 357/2015 Sb., zák. č. 320/2015 Sb., zák. č. 128/2016 Sb., zák. č. 135/2016 Sb., zák. č. 264/2016 Sb., zák. č. 24/2017 Sb., zák. č. 203/2017 Sb., zák. č. 59/2017 Sb., 367/2017 Sb., zák. č. 92/2018 Sb., zák. č. 367/2019 Sb., zák. č. 214/2020 Sb., zák. č. 484/2020 Sb. (část), zák. č. 484/2020 Sb. (část), zák. č. 609/2020 Sb., zák. č. 527/2020 Sb., zák. č. 484/2020 Sb., zák. č. 251/2021 Sb., zák. č. 177/2023 Sb., zák. č. 254/2023 Sb., zák. č. 184/2023 Sb., 349/2023 Sb., zák. č. 262/2024 Sb., zák. č. 263/2024 Sb., zák. č. 35/2025 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ ROZPOČTOVÁ PRAVIDLA

HLAVA I ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1 Předmět úpravy

Tento zákon upravuje

- a) tvorbu, funkce a obsah střednědobého výhledu státního rozpočtu (dále jen „střednědobý výhled“), státního rozpočtu a státního závěrečného účtu,
- b) příjmy a výdaje státního rozpočtu,
- c) státní finanční aktiva a pasiva,
- d) finanční hospodaření organizačních složek státu, zařízení státu majících obdobné postavení jako organizační složka státu,¹⁾ Bezpečnostní informační služby^{1a)} (dále jen „organizační složka státu“) a příspěvkových organizací zřízených organizačními složkami státu (dále jen „příspěvková organizace“),
- e) finanční kontrolu,
- f) podmínky zřizování státních fondů,
- g) způsob řízení státní pokladny a řízení státního dluhu,
- h) hospodaření s prostředky soustředěnými v Národním fondu.

¹⁾ § 3, 7 a 51 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

^{1a)} § 3 písm. a) zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění zákona č. 118/1995 Sb.

Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů.

K § 1

1. Rozpočtová pravidla jsou veřejnoprávní úpravou.

2. Ustanovení § 1 rozpočtových pravidel pozitivně vymezuje, na které oblasti společenských vztahů se rozpočtová pravidla vztahují.

K písm. a)

3. Pro střednědobý výhled státního rozpočtu je zavedena legislativní zkratka „střednědobý výhled“. Tvorba, funkce a obsah střednědobého výhledu státního rozpočtu jsou upraveny v § 4 rozpočtových pravidel.

4. Tvorba, funkce a obsah státního rozpočtu jsou upraveny v § 5, § 8 a § 8b rozpočtových pravidel.

5. Rozsah a strukturu údajů pro vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu a návrhu pro vypracování střednědobého výhledu státního rozpočtu a lhůtu pro jejich předkládání stanoví vyhláška č. 133/2013 Sb., o stanovení rozsahu a struktury údajů pro vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu a návrhu střednědobého výhledu státního rozpočtu a lhůtách pro jejich předkládání.

6. Tvorba, funkce a obsah státního závěrečného účtu jsou upraveny v § 29 a § 30 rozpočtových pravidel. Rozsah, struktura a termíny pro předkládání údajů pro vypracování státního závěrečného účtu jsou upraveny ve vyhlášce č. 419/2001 Sb., o předkládání údajů pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu.

K písm. b)

7. Příjmy státního rozpočtu jsou upraveny v § 6 rozpočtových pravidel. Výdaje státního rozpočtu jsou upraveny v § 7 rozpočtových pravidel.

K písm. c)

8. Státní finanční aktiva a pasiva jsou upravena v § 36 rozpočtových pravidel.

K písm. d)

9. Finanční hospodaření organizačních složek státu a zařízení státu majících obdobné postavení jako organizační složka státu a finanční hospodaření Bezpečnostní informační služby (dále je v rozpočtových pravidlech zavedena legislativní zkratka „organizační složka státu“) je upraveno zejména v § 45 až 52 rozpočtových pravidel. S finančním hospodařením organizačních složek státu souvisí také právní úprava rozpočtových opatření v § 23 až 26 rozpočtových pravidel. Pokud jde o Bezpečnostní informační službu, je třeba připomenout také ustanovení § 2 odst. 4 rozpočtových pravidel.

10. Rozpočtová pravidla neobsahují vymezení, co je organizační složkou státu, ani vymezení, co je zařízení státu mající obdobné postavení jako

organizační složka státu. Obojí vymezuje zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Vymezení organizačních složek státu obsahují § 3 a § 51 zákona č. 219/2000 Sb. Organizačními složkami státu jsou například všechna ministerstva a jiné správní úřady (například Český statistický úřad, Úřad vlády, Národní sportovní agentura, katastrální úřady, Ústavní soud, další soudy, státní zastupitelství, Akademie věd). Podle § 3 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb. mají obdobné postavení jako organizační složka státu Kancelář Poslanecké sněmovny a Kancelář Senátu.

11. Finanční hospodaření příspěvkových organizací zřízených organizačními složkami státu je upraveno zejména v § 53 až 63 rozpočtových pravidel. Pro příspěvkové organizace zřízené organizačními složkami státu je zavedena legislativní zkratka „příspěvková organizace“.

12. V § 64 až 70 rozpočtových pravidel jsou obsažena společná ustanovení pro finanční hospodaření organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací.

K písm. e)

13. Finanční kontrola je upravena v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). Ustanovení § 39 až 43 byla do rozpočtových pravidel zařazena z důvodu neschválení zákona o finanční kontrole tak, aby nabyl účinnosti ke stejné datu, tedy k 1. lednu 2001, jako rozpočtová pravidla. V současné době už se finanční kontrolu upravují v rozpočtových pravidlech pouze ustanovení § 39 a § 43.

K písm. f)

14. Ustanovení týkající se státních fondů obsahuje § 28 rozpočtových pravidel. Každý státní fond se zřizuje zákonem. V současné době existuje 6 státních fondů, a to:

1. Státní fond životního prostředí – zřízen zákonem č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky;
2. Státní fond kultury – zřízen zákonem č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury;
3. Státní fond dopravní infrastruktury – zřízen zákonem č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury;
4. Státní zemědělský intervenční fond – zřízen zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů;

5. Státní fond kinematografie – zřízen zákonem č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu);
6. Státní fond podpory investic – zřízen zákonem č. 113/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

K písm. g)

15. Způsob řízení státní pokladny a řízení státního dluhu je upraven v § 33 až 35a rozpočtových pravidel.

K písm. h)

16. Hospodaření s prostředky soustředěnými v Národním fondu je upraveno v § 37 a § 38 rozpočtových pravidel.

§ 2 Základní ustanovení

(1) Vláda může financovat činnosti, kterými zajišťuje funkce státu, pouze prostřednictvím státního rozpočtu a Národního fondu, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.²⁾

(2) Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním.

(3) Na peněžní prostředky státního rozpočtu není právní nárok, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

(4) Z důvodů zvláštního charakteru činnosti může Ministerstvo financí (dále jen „ministerstvo“) vydat pro zpravodajské služby České republiky^{2a)} zvláštní postupy pro jejich finanční hospodaření^{2b)}.

²⁾ Například zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně, ve znění pozdějších předpisů.

^{2a)} Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

^{2b)} Příloha č. 3 k nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací.

K odst. 1

1. V odstavci 1 komentovaného ustanovení je zakotvena zásada, že vláda může financovat činnosti, kterými zajišťuje funkce státu pouze prostřednictvím státního rozpočtu a Národního fondu. Jiné financování je možné využít jen v případě, že tak stanoví samotná rozpočtová pravidla nebo zvláštní zákon.

2. Rozpočtová pravidla tak stanoví zejména v případě zajišťování funkcí státu státními příspěvkovými organizacemi.

3. Jiné zákony umožňují financovat funkce státu např. státními fondy nebo zdravotními pojišťovnami.

K odst. 2

4. V odstavci 2 komentovaného ustanovení je stanoveno, že rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Výjimka z tohoto ustanovení je obsažena v § 52 odst. 6 rozpočtových pravidel, podle něhož pro zastupitelské úřady České republiky v zahraničí trvá rozpočtový rok do 1. listopadu do 31. října roku následujícího.

K odst. 3

5. V odstavci 3 komentovaného ustanovení je řečeno, že na prostředky státního rozpočtu není právní nárok, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Nárok není v zásadě například na dotace poskytované ze státního rozpočtu.

6. Naopak nárok je při splnění podmínek např. na starobní důchod, což stanoví zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

K odst. 4

7. Odstavec 4 komentovaného ustanovení umožňuje Ministerstvu financí vydávat zvláštní postupy pro finanční hospodaření zpravodajských služeb. Důvodem pro tento postup je utajování činností zpravodajských služeb. V souladu se zákonem č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, jsou zpravodajskými službami Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace a Vojenské obranné zpravodajství.

8. Z hlediska legislativně-technického je odstavec 4 komentovaného ustanovení důležitý z toho důvodu, že je zavedena legislativní zkratka „ministerstvo“ pro Ministerstvo financí.

§ 2a Rozpočtová skladba

(1) Rozpočtová skladba je jednotným tříděním příjmů, výdajů a financujících položek rozpočtů a peněžních fondů uvedených v odstavci 2. Rozpočtová skladba určuje hlediska, podle kterých se tyto příjmy, výdaje a financující položky třídí, a stanoví jednotky třídění u těchto hledisek.

(2) Podle rozpočtové skladby se třídí příjmy, výdaje a financující položky

- a) státního rozpočtu,
- b) státních finančních aktiv,
- c) účtů pro řízení státního dluhu,
- d) rezervních fondů organizačních složek státu,
- e) rozpočtů a peněžních fondů státních fondů a
- f) rozpočtů nebo peněžních fondů jiných veřejných institucí podle zákona upravujícího pravidla rozpočtové odpovědnosti, stanoví-li tak zvláštní právní předpis.

(3) Podle rozpočtové skladby se příjmy, výdaje a financující položky třídí po schválení, při hospodaření a při uzavření rozpočtu nebo peněžního fondu uvedeného v odstavci 2.

(4) Rozpočtovou skladbu stanoví ministerstvo vyhláškou.

K § 2a

1. V odstavci 1 komentovaného ustanovení je rozpočtová skladba definována jako jednotné třídění příjmů, výdajů a financujících položek rozpočtů a peněžních fondů, které jsou uvedeny v odstavci 2. Z rozpočtové skladby není tedy možné odvozovat, zda je možné určitý výdaj uskutečnit nebo zda je nějaký příjem příjmem rozpočtu nebo fondu, který třídí příjmy podle rozpočtové skladby; tyto skutečnosti musí vyplývat z právních předpisů upravujících činnost organizačních složek státu nebo státních fondů. Je ale nutné každý uskutečněný příjem, výdaj nebo financující položku podle rozpočtové skladby zařadit.

2. V souladu s odstavcem 4 komentovaného ustanovení je rozpočtová skladba stanovena vyhláškou č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě. V této vyhlášce jsou obsažena hlediska a jednotky třídění, podle kterých se třídí příjmy, výdaje a financující položky.

3. V odstavci 2 písmeno a) až e) jsou uvedeny rozpočty a peněžní fondy, které třídí příjmy, výdaje a financující položky podle rozpočtové skladby. Prozatím neexistuje žádný právní předpis, podle kterého by se rozpočtová

skladba vztahovala na rozpočty nebo peněžní fondy předpokládané v odstavci 2 písm. f) komentovaného ustanovení. Organizační složky státu tedy nepoužívají rozpočtovou skladbu při zachycování příjmů a výdajů fondu kulturních a sociálních potřeb. Příspěvkové organizace nepoužívají rozpočtovou skladbu vůbec.

4. Pro úplnost je třeba uvést, že vyhláška o rozpočtové skladbě je vydána nejen k provedení § 2a odst. 4 rozpočtových pravidel, ale také k provedení § 2 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Rozpočtová skladba se tedy vztahuje i na rozpočty a ostatní peněžní fondy obcí, krajů a dobrovolných svazků obcí.

5. V souladu s odstavcem 3 komentovaného ustanovení se rozpočtová skladba používá po schválení (například rozpis schváleného státního rozpočtu na jednotlivé organizační složky státu), při hospodaření (příjmy a výdaje uskutečňované v průběhu rozpočtového roku) a uzavření (státní závěrečný účet rozpočtu nebo peněžního fondu, na který se rozpočtová skladba vztahuje.

§ 3 Pojmy

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) **dotací peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel,**
- b) **návratnou finanční výpomocí prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, bezúročně právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel, které je povinen jejich příjemce vrátit do státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu,**
- c) **jinými peněžními prostředky státu peněžní prostředky státních finančních aktiv, příspěvkových organizací, státních fondů a fondů organizačních složek státu,**
- d) **finančním vypořádáním dotace nebo návratné finanční výpomoci, přehled o čerpání a použití prostředků a vrácení nepoužitých prostředků,**
- e) **neoprávněným použitím peněžních prostředků státního rozpočtu, jiných peněžních prostředků státu, prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, státního fondu nebo Národního fondu, jejich výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, rozhodnutím, případně dohodou o poskytnutí**